

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Re počti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narodne prejemne upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 4.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 287.

V Ljubljani, v ponedeljek 15. decembra 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 13. decembra.

Vojaške zadeve.

Čim bližje so božični prazniki, tem praznejša je dvorana državnega zbora; mnogi poslanci so z Dunaja že odšli, tukaj ostalih je pa dostikrat tako malo v dvorani, da je zbornica le za silo sklepna.

Pa tudi razprave same so večinoma puste in dolgočasne. Včeraj je bil edino zanimiv le odgovor deželno-brambovskega ministra na Heverovo interpelacijo **gledé na preskušnje enoletnih prostovoljcev**. Minister je rekel, da ravno letošnji uspeh ni bil neugoden; od 2938 k preskušnji poklicanih prostovoljcev jih je bilo odobrenih 2372, to je 80·7%, pri deželnih brambovcih pa celó 90·3%; te številke se bodo pa še nekoliko povečale, ker jih 2·3% zaradi bolehnosti preskušnje ni moglo delati. Gledé na posamezne kraje minister omenja, da jih je v Pragi preskušnja prestalo 72·1%, v Lvovu 87·8%, v Plzni 93·2%, v Dalmaciji pa celó vseh 100%, kar najbolj priča, da neznanje nemškega jezika ne ovira ugodnega uspeha.

Na neko drugo interpelacijo **gledé na preskrbljevanje vojakov** na Dunaji in v brusnem taboru z moko minister odgovarja poslancu Fischerju, da vojaki moko dobivajo iz cesarskih parnih mlinov, da torej ministerstvu ni mogoče ustreči njegovi želji in moko kupovati od nižje-avstrijskih mlinarjev.

Izmed drugih vojaških reči mi je omenjati, da je bil včeraj brez razprave sprejet načrt zakona, s katerim se dovoljuje vladi, da sme v l. 1891. za **vojno in mornarico nabrati 60.389 mož**, za deželno brambo pa 10.000 mož.

Ravno tako je bil danes brez ugovora sprejet zakon, s katerim se vravnava nastanitev bosen-

skih in hercegovinskih vojakov, kadar pridejo v naše dežele k vojaškim vajam.

Posebne važnosti je danes sprejeta postava **gledé na pokojnine in miloščine vojaških vdov in sirot**. S postavo z dné 27. aprila 1887 bila je pripoznana pokojnina in miloščina vsem vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje umró ali pa gredó v pokoj po veljavnosti tega zakona; za vdove in sirote vojakov, ki so bili pred veljavnostjo tega zakona upokojeni, ali pa so že prej umrli, veljale so stare določbe. Toda že pri razpravi gori omenjenega zakona se je v resolucijah vladi priporočalo, naj se ozira tudi na vdove in sirote že prej upokojenih ali umrlih vojakov in vlada je ustregla tej želji, ter letos predložila načrt postave, s katero se priznava pokojnina in miloščina tudi vojaškim vdovam in sirotam, katerih možje, oziroma očetje so bili upokojeni pred 27. aprilom 1887. Na vdove in sirote vojakov, ki so pred tem dnevom umrli, se pa tudi novi načrt ne ozira. Umevno je torej, da je pri tem predmetu nastala obširnejša razprava, katero je pričel poslanec Derschatta, ki je sam sin bivšega generala. Rekel je, da je nova postava lepa božičnica za nekatere vojaške vdove in sirote, ob enem pa je obžaloval, da se ne razteguje tudi na one, katerih možje in očetje so umrli, predno je zakon z dné 27. aprila 1887 stopil v veljavo.

Poslanec Popovski je tudi radostno pozdravljal novo postavu, s katero bode pomagano vsaj nekaterim vdovam in sirotam, in zadovoljni moramo biti, da se je vsaj to doseglo, ker bi se bila Ogrska upirala, ako bi bili še več zahtevali.

Dr. Jaques pa je bil enakega mnenja, kakor Derschatta, ter je priporočal resolucijo, s katero se vladi naroča, da naj postavodajnim potom zakon z dné 27. aprila 1887 raztegne tudi na vojaške

vdove in sirote, katerih možje in očetje so že prej umrli.

V enakem smislu je govoril dr. Oelz, ki je poudarjal dolžnost, skrbeti za vdove in sirote, katerih možje in očetje so v vojskah kri prelivali za Avstrijo. Pri glasovanju je obveljal nasvetovani zakon brez premembe, ter je bila sprejeta tudi Jaquesova resolucija.

Zdravstveni urad.

Obširna, pa malo zanimiva je bila včeraj in danes razprava o predlogu dr. Roserja, da naj se tudi pri nas osnuje državni zdravstveni urad, kakoršen je „Reichsgesundheitsamt“ v Berlinu. Zdravstveni odsek je pri pretresanju tega predloga izprevidel, da so naše razmere drugačne, kakor berlinske, in da pri nas takega urada ni treba, pač pa je porabil to priliko, da v posebnih resolucijah vladi priporoča jedno in drugo, kar bi po njegovem mnenju služilo v zboljšanje zdravstvenih razmer. Vlada naj na medicinskih fakultetah napravi posebne stolice za higijeno in bakterijologijo, in higijena naj bo obligaten učni predmet; pomnoži naj število od države plačanih zdravnikov, dalje naj v najvišji državni zdravstveni svet in v deželne zdravstvene sovete pokliče v higijenskih, stavbenih in statističnih rečeh izurjene strokovnjake, in naj preosnuje tudi lekarstvo.

Razprava o teh resolucijah je bila jako obširna ter je trajala skoro vso včerajšnjo in današnjo sejo.

Dr. Kindermann je hvalil ukaze učnega ministra gledé skrbi za zdravje po šolah, in se je spominjal tudi nove Kochove iznajdbe.

Tudi drugi govornik Gujevož je v nasprotju z odsekom priporočal tudi pri nas jednake naprave, kakor jih imajo v Berlinu, kjer je mogel Koch le zaradi tega v medicinskih rečeh tolikih uspehov pri-

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z (Dalje.)

Oboroženec je skočil k knjigi, prevračal liste, prijel jo z obema rokama in jo treščil na zemljo, da se je vsa hiša stresla.

„Sedaj se še norčuješ iz nas, predrzni starec, ker imenuješ pergamentove liste svoj zaklad. Zato naj pogine tvoj zaklad.“

„Več kakor petdeset let si mi bil veren prijatelj, v te sem zapisoval svojo radost in žalost upajoč, da učiš po moji smrti druge, in tu te uničujejo tako“, šepetal je duhovnik videč, kako probada knjigo in hodi po njej z nogama.

Župnika Jana so odvedli v Žižkov tabor pod Radinjami.

Ozrl se je. Zagledal je svoj dom v ognju, plamen je švigal iz cerkve, in križi na pokopališču so se svetili.

Zvonovi so zazvonili še jedenkrat ali tako glasno, da bi mogel vsakdo v gozdu slišati, da umira župnik in gori cerkev.

Ljudje v gozdu so začuli zvonove, možje, žene in otroci so pribežali iz temnega gozda, zdihovali in upili, da so je slišali celó Husitje. Mnogi so prihiteli celó k cerkvi.

Še jedenkrat so zapeli zvonovi, kakor kadar vzdihla umirajoč človek — potem je bilo vse tiho. Le ogenj je praskal.

Duhovnik Jan je stal pred slepim husitskim vodijo, ki je sedel pred svojim šotorom.

„Vojvoda Jan, že smo zažgali tam doli ono gnezdo, odkoder so skoro vsi ptiči odleteli, da si je le malokdo opekel peroti. Tudi cerkev je v ognju, in tu ti vedem staro lisico, katero smo našli v votlini, duhovnika-papeževca.“

„Dobro, deca. In kje je ta papeževca?“ Potipal je z roko in prijel župnikovo glavo.

„O to je že staro deblo! Kako se imenuješ in koliko let si star?“

„Jaz sem staropilzenski župnik Jan iz Bistrice in star sem osemdeset let.“

„Provzročil si že veliko zla, ker že živiš toliko časa. Popravi zlo, katero si naredil, pred svojo smrtjo s tem, da sprejmeš resnico, za katero se mi bojujemo. Pij iz keliha in pobrati se z našimi duhovniki. Hej, duhovnik Ambrož, ti mu ponudiš kelihi; on pojde z nami.“

„Motiš se, Jan Žižka iz Trocnova, ako misliš tako o meni. Iz vašega keliha ne bom pil in z vami ne pojdem!“ odgovoril je odločno.

„Veš, kako odgovarjam navadno na take besede?“

„Vém, Žižka iz Trocnova. Vém, da se ti ne smili nikdo, da ne moreš prenašati, ako ti kdo odkritosrečno odgovarja. Vém in znam za tvoje odgo-

vore — moj brat in njegovi otroci so se seznanili tudi v Bistrici s tvojimi odgovori v plamenih.“

„Torej, glej, da tudi tebe kaj takega ne zadene.“

„Zgodi se božja volja. Ne zapustim resnice, za katero sem se bojeval vse življenje. Ali tudi ti, Jan iz Trocnova, zapusti to življenje; ker tudi ti si star in moraš biti vsak trenotek pripravljen, da te pokliče Večni k sebi.“

„Še pridiguješ mi tu, predrznik! Tako dober sem bil proti tebi. Deca, grmado!“

Možjé, žené in otroci so izpolnili povelje z velikim veseljem. Belolasi župnik že stoji privezan h kolu, in krog njega vedno raste kup drv.

„Še jedenkrat ti pravim, starec, pij iz keliha!“

„Še jedenkrat te jaz prosim, ne preganjaj bratov, ne pobijaj več!“

„Zažgite grmado!“ zapovedal je Žižka.

Zaplapolal je ogenj v večernem mraku, in v njem se je videla vzvišena postava duhovnika Jana; njegov obraz je bil jasen, niti najmanjšega znaka tesnobe ni bilo videti na njem.

„Jan Žižka!“ — zaklical je še s temnim glasom, ker ga je že dušil plamen in gosti dim.

„V kratkem se vidimo zopet pred sodnim stolom božjim. Tja te kličem, —“ in še je bilo slišati iz plamena: „Iz globokosti bom klical k tebi, Gospod, —“ in bilo je tiho.

Staropilzenski župnik je končal svoj tek.

dobiti, ker so mu bile na razpolaganje vse državne naprave.

Minister Gautsch je ob kratkem razkladal, kaj se je zgodilo za zboljšanje higijene po šolah.

Sekcijski načelnik Erb pa je v zelo obširnem govoru pretresal zdravstvene razmere po raznih deželah. Ker je v svojem govoru omenjal, da se je štajarski deželni zbor najbolj upiral novemu zdravstvenemu zakonu, oglasil se je deželni glavar štajarski, grof Wurmbbrand, ter v obširnejšem govoru pojasnjeval, da Štajarska v zdravstvenih zadevah več stori, kakor vsakatera druga dežela. Če pa deželni zbor ni hotel pritrditi zdravstvenemu zakonu, bil je vzrok ta, da bi bila morala dežela povikšati deželne priklade, kar je pa nemogoče. Država naj dá deželi priliko, hraniti pri drugih rečeh, naj na primer v svojo skrb prevzame deželne srednje šole, in potem bo dežela Štajarska ustregla dotičnim vladnim željam. Sicer pa meni, da bi morala zdravstveno službo zgolj država opravljati, ker so naše občine za ta posel premajhne in preslabe.

Dr. Roser je v obširnem govoru hvalisal zdravstveni urad v Berlinu in v zvezde koval iznajdbo Kochovo. V Avstriji se pa v zdravstvenem oziru silno malo stori; nič se ne gleda na živež in na stanovanja, javno se priporočajo skrivnostna zdravila in posebni leki, ki bi se morali prepovedati itd.

Prav tako je danes o tej zadevi govoril poslanec Neuber, ki je zlasti poudarjal nujno potrebo posebnega zakona zoper ponarejanje živeža, in na posled v posebni resoluciji priporočal ustanovitev posebnega urada, ki bo preiskoval za živež potrebne reči.

Dr. Wiederspurg je še jedenkrat pojasnjeval, da naše in nemške razmere niso jednake; poročevalec dr. Steidl pa je v konečnem govoru priznaval važnost Kochove iznajdbe, vendar pa svaril pred prevelikimi nadami. Pri glasovanju so obveljale od seka nasvetovane resolucije, vse druge pa so bile odklonjene.

Začasno pobiranje davkov in druge reči.

Po tej točki se je pričela splošna razprava o pomožnih blagajnicah, pri kateri sta govorila včeraj dva govornika, namreč dr. Kaizl proti in doktor Špaček za odsekov načrt. Ali bo pa mogoče to reč še pred prazniki rešiti, je jako negotovo, ker stojé na dnevnem redu prihodnje seje, ki bo v torek dné 16. t. m., druge važnejše točke, katerih rešitev je neobhodno potrebna.

Prva točka je začasni državni proračun, o katerem se je nadejati jako obširne razprave. Nekateri poslance razmere na Češkem strašno srbé in ne morejo pričakati trenutka, ko bodo mogli z vso silo udrihati po njih. Glavno nalogo bodo imeli menda Mladočehi in levičarji, ki so si sicer jako nasprotni, pa se v mnogih rečeh vendar-le strinjajo. V zadnjem času so k mladočeskemu klubu pristopili dosedanjí staročeski poslanci

Trojan, Adamek, Maks Hajek in Vesely. Nemški levičarji jako pozorno opazujejo gibanje Mladočehov in so začeli pretresati že vprašanje, bi se mاری ne dalo z njimi pogoditi. Ali tako daleč se Mladočehi menda ne bodo spozabili, da bi se zjediniili s stranko, katero doma z vso silo napadajo, in da bi se na Dunaji spravili z možmi, s katerimi se na Češkem po nobeni ceni ne marajo družiti. Naj v dopolnitev tega poročila še omenim naznanila nekaterih listov, ki pišejo, da je cesar praškemu županu Šolcu pri avdijenci rekel: „Mladočehi jako lahkomišljeno ravnaajo; to utegne imeti slabe nasledke za narod češki.“ Kako se bo vsa ta reč izšla, zdaj nihče ne vé. To pa čutijo vse stranke, da bodo dogodki v Pragi vplivali na splošno politiko; in če tudi ni res, je vendar položaju primerno, kar je bajé grof Taaffe rekel Riegru: Če greste Vi, pojdem tudi jaz!

Prestolni govor kralja Humberta.

Rim, 11. dec. 1890.

Z izrednim bleskom, z nenavadno slovesnostjo otvoril je včeraj kralj Umberto sedemnajsto leto postavodajnosti v parlamentu italijanskem na Montecitorio. Zjutraj zgodaj jeli so posipati cesto od Kvirinala do zbornice z rumeno sipo, da bi se natančno poznalo, po katerem potu se bo de vršil slavnostni vhod v dvorano, kjer se kujejo v kratkih presledkih postave razjedajoče mlado državo italijansko. Mlado je kraljestvo zedinjene Italije. Mladi ljudje pa ljubijo bleščečo zunanost; zato je na dvoru kralja Humberta mnogo pozornosti obrneno v to, da ljudstvo — gleda. Na zunanost — ki kratkovidnemu ljudstvu oko omami — položila je tudi včerajšnja slavnost svoj temelj. Vojaki so zastopili vsa pota, po katerih se je moral pomikati slavnostni spreved. Vabilo se je ljudstva toliko, da bi niti vsi prostora ne imeli v obširni dvorani; radovednih pa, osobito žensk, kje se jih ne manjka? Ves savojski dvor — sevêda tudi kraljica Margherita — je moral paradirati za stafažo, senatorji in poslanci, ministri v bleščečih uniformah, vojaška godba — središče „narodni slavnosti“ pa je bil kralj Umberto, ki se je pripeljal v bogato okrašenem vozu s šesterimi konji pred zbornično palačo. Ondi obdan od svojeev, osobito od ljubega ministerskega predsednika Crispija, izustil je govor, na katerega naj se naslanja bodoče delovanje obeh zbornic. In kaj je povedal? Dokaj besedij, malo zrnja. A vendar, dasi je narod kraljev obhod po mestu spremljal jako mirno in hladno, ploskali so mu pristaši v zbornici. Kdo bi se temu čudil?

„Voce della Verità“ navajajoč ves včerajšnji govor, piše: „To vam je praznota, malomestno okinčana z lepimi besedami, zmletimi in premletimi.“

Pozitivnega obseza govor jako malo, izvzemši žalost obljube, da se meje v Afriki določijo, za kar pa je tudi v bodoče upanja dokaj malo. Vse, kar

se more povedati, obsegajo besede: „preosnova davkov“. In kaj pomeni beseda „presnova“?

Osemnajstega novembra je v Turinu govoril minister Crispi, da se mora pozornost obračati na to, da se davki razdelé bolj enakomerno. Vsakdo torej vé, kaj pomenijo besede o preosnovi davkov.

Ali če govori kralj o preosnovi davkov, to se lahko razume. Pred očmi treba imeti, da je padel Giovanni Giolitti in da je bil sprejet na njegovo mesto Bernardino Grimaldi, kateri je zahteval junija meseca lauskega leta, da je treba novih davkov, ker so povžiti vsi državni dohodki.

Sedaj je sevêda lahko klicati, da so se nove volitve vršile pod gêslo: Nič več novih davkov! Krivda ne zadene Crispija, marveč one, ki so se pustili ujeti od njega in njegovih privržencev. Svobodno ljudstvo trkaj se na prsi in kliči še jedenkrat: mea culpa!

Toda naš veliki Crispi je vlil sladko kapljo v grenko čašo novih davkov. Kraljevi govor spustil je ob svojem koncu močan dušek antiklerikalni, ki naj svetu priča, da smo „sovražniki domovine“.

„Nikdar ne bi hotel pripustiti“ — tako je govoril kralj — „da bi se v imenu vere iz političnih namenov kršila moja vrhovna oblast.“ Z drugimi besedami: Roma è intangibile.

Te besede — nadaljuje „Voce“ — so fraze brez pomena, kakor je tudi fraza ona „svoboda“ in „utrjene pravice vere mojih očetov“ — o katerih govori prestolni govor. Cinizem, s katerim se te besede navajajo, obsoja samega sebe.

Drugi, ne pa klerikalci, kršijo vrhovno oblast monarhije. Revolucija, ki jo hoče demokratizovati, ki si prisvaja pravico in moč, revolucija, ki hoče vreči vero med staro kraljevo šaro, revolucija, ki se je vsedla okrog kraljevega sedeža, pustolovci, liberalci, stari grešniki brez družine in brez sramú: to so sovražniki monarhije, to so oni, ki dan za dnevom kamen za kamnom vlečejo iz temelja kraljevega prestola.

Da bi ukrotil radikalce, ki so se z vso silo vanj zagnali, dvignil je Crispi med volilno dôbo visoko glas zoper katoličane, ter zažugal jim nova preganjanja. On je tudi mož, ki more kaj tacega izvesti, dokler bo Bog pripustil. Od druge strani pa naj bi vendar jenjal motiti vrste italijanskih katolikov s praznimi izmišljotinami.

Mi se bomo tesno oklepali sedeža naslednika Kristusovega, ki nas je ravno te dni klical v močnejši boj zoper revolucijo. Bodi-si iz namenov političnih, ali nepolitičnih, mi bomo zagovarjali vero z vsemi sredstvi, ki nam jih pravica in postava dovoljujeta. Če nam hočete prepovedati politiko, vam bodo pritrkavali samo oni, ki so raznešeni od vaših strankarskih strastij.

Da, mi bomo klicali vero v boj zoper vašo politiko, zato, ker je vaša politika protikrščanska, nemoralna, liberalna, pogubna za ljudstvo italijansko. Ne bomo jenjali ljudstvu nevesčemu kazati, kolika

Z Radinjo so opazili na večer nenaden ogenj pri Žižkovem taboru, ali težko da so mislili, da je umrl stari duhovnik, da je iskra iz ognja odnesla njegovo dušo v nebo.

Se le zjutraj so zvedeli, da je gospod Jan mrtev.

Vse, od grofa do najmanjšega mezdika, je dirnila težko ta novica.

Eliško je mučila težka misel, da morda tudi njena sreča z Bořkom mine tako, kakor duhovnik, ki ju je obljubil poročiti.

XXI.

Že je pogorela gromača, in Husitje so se pripravljali na naskok na Radinje.

„Deca, to je poslednji vaš naskok. Ako se vam posreči, pojde vaš utrjeni vodja v Prago, da se tam odpočije. Torej hrabro naprej!“

Žižkovi vojaki so se držali trdno, ali proti močnemu zidovju niso mogli ničesa opraviti. Že jih je padlo mnogo in pridružujejo se vedno novi.

„Naprej!“ — goni Žižka.

Žižka posluša. V uho mu zazveni kakor bučanje orožja iz dalja.

„Ali slišite?“ vpraša čez nekaj časa vojnike, ki so stali okoli njega.

„Ne slišimo ničesar, kakor vojno upitje in ropot. Pilzenčanje in kraljeva vojska so še v Pilznu in pričakujejo, da bi je obiskali.“

„Vendar slišim ropot, a ne od one strani, kjer

je boj; — bliža se nam sovražnik. Mladičiči, sedite na konje in jezdite na to stran, na desno, ker odtod slišim nevarnost.“

„Ze gredó zopet!“ — rekel je čez nekaj časa. — Gredó naglo. Gotovo je, da se na nas valí sovražna vojska!“

Podpoveljniki Žižkovi niso slišali ničesa; ali čez trenotek so prišli ogledniki iz lesa in dajali znamenje, da je Žižka dobro slišal.

„Od tam se bliža velika vojska, vojvoda Jan,“ — rekel je nekdo izmed njih in komaj sopol. — „V gozdu smo prijeli tega človeka, ki je gotovo ogleduh. Videli smo ga, kako se je plazil po travi kakor gad. Človek, povej, odkod si, kdo so ti, ki se bližajo, in kako močni,“ — vprašal je vojniki moža.

Mož je odgovoril.

Bližajo se v velikem številu; najmanj jih je desetstisoč; vodita je Hanuš s Kolovrat in Bořek z Ledkova, in še veliko gospodov je pri njih.“

„Pojdi,“ — rekel je Žižka; — „pojdi in varuj se še jedenkrat v življenji sniti se z menoj!“

Radinjski so se čudili, da je Žižka tako naglo nehal oblegati grad in se oddaljil od Radinjo, katere je prisegel vzeti.

Naglo so zvedeli vzrok. Videli so bliskati se na višini kopja, meče, ščite in oklepe; spoznali, da se jim bliža pomoč.

„To je gotovo Bořek!“ — zaklicala je Eliška.

„Žižka hití od gradú! — Vsa nevarnost je minula. Kako naglo beži Žižka pred nenadnim sovražnikom.“

„Čakaj, Žižka! to je za te zadnja bitka! Iz te ne utečeš!“ — kličejo vojaki z grajskega zidovja, videč, kako močna je pomočna vojska.

„Čakaj; tam v Pilznu te pozdravi še drugo društvo; in tu te bodo imeli kakor v kleščah. Hoj, to se boš zvijal!“

Ne veselite se pred časom!“ — rekel je grof. — „Ušel je Žižka že večjim nevarnostim, kakor tej, v kateri je sedaj.“

Že se je izgubila Žižkova vojska v gostem prahu na kraji lesa, tudi se je skrila kraljevska vojska v lesu.

„Kako se konča ta lov na tako nevarno zver?“ — vpraševali so se na grajskih nasipih.

Marsikdo bi bil rad poskočil z zidovja in šel na lov, prepričan, da bi tudi sam kaj pomogel k zmagi. Ali skrbni grof je velel: „Tu ostanite, vsakdo na svojem mestu!“

Eliška je molila vroče za Bořkom: „Gospod, reši ga, kakor si ga rešil že tolikokrat, — tudi takrat!“

Kar je rekel Hrdonj, izpolnilo se je. Žižka se je izvil iz nevarnosti, utekel sovražniku, ki ga je sledil celo h Kraljevicam.

Pri Kraljevicah je bila še kratka bitka med Žižkovimi in prednjimi četami zasledovalcev.

(Dalje sledi.)

škoda mu izvira iz nečuvenga boja države proti cerkvi. In če država pri tem trpi škodo, naj jo zapíše edino le na svoj rovaš.

Sicer pa imamo popolno pravico napadati stranko in vlado, kateri moramo plačevati naklade, ter uklanjati vrat njenim postavam. V nijednem zakoniku ni pisano, da smo dolžni ljubiti liberalizem, niti kadilo zažigati njegovim malikom. Tudi nismo zavezani razširjati vero in spoštovanje v „vrhovno oblast“ Crispijevo.“

Tako glasilo rimskih katolikov. Zdi se mi pa vredno, da te besede objavi glasilo katoliških Slovencev. Iz njih se zopet enkrat more sklepati, kamo da vodi politika, ki z vero noče imeti opraviti. Iz njih pa si moremo povzeti tudi novega poguma, s katerim se ojačujejo srca katoličanov v boji zoper — brezverstvo.

Ni pa nam težko razlagati si, zakaj se prestolni govor s toliko silo obrača proti Vatikanu. Framasonska loža čuti namreč, kako se oživlja krščanski dub, kako z novimi silami stopa tudi v Italiji katoliška cerkev v boj za svoje pravice. Kralj je zato moral tudi v svojem govoru povdariti, da odvrča z vso odločnostjo od sebe misel, pogajati se kedaj gledé na Rim z Vatikanom, češ, da bi se s tem rušile njegove kraljeve pravice. Zato kričé liberalni listi: Italija ima pravico do Rima; nikdo naj si ne predrzne Italiji trgati srce iz njenega telesa; brez Rima Italiji ni nobenega obstoja. In vendar vsakdo vé, da je ravno zedinjena Italija za Italijane največja nesreča, ki jim grozi sedaj s splošnim gmotnim propadom.

Kaj pomaga zvoniti v prestolnem govoru z von miru, ko konec govora, naperjen proti Vatikanu, spominja Italijane, da se iz iste zvonove tvarine lijó tudi bojni topovi, namerjeni v srce najvplivnejši pospeševaljici miru — katoliški cerkvi. — Da-li niso to zvonovi sile, ki mladi Italiji napovedujejo bližnji propad?

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. decembra.

Notranje dežele.

Grof Taaffe in Mladočehi. Češki listi poročajo zanimivo novo vest, da se grof Taaffe razgovarja z Mladočehi, pod katerimi pogoji bi pristopili k sedanjí večini v prihodnjem državnem zboru; listi dostavljajo, da se grof Taaffe pri teh razpravah sklicuje na cesarjeve besede. Da-si je ta novica na prvi pogled zeló čudna, neverojetna ni, zato nam je porok grof Taaffe, čegar politika se ne opira na nobena načela, marveč le trezno in hladnokrvno prešteva glasove potrebne za večino, in ako ji jih zmanjka na jedni strani, skuša si jih pridobiti na drugi. Na Dunaju je njegova vlada strogo na strani židovskih liberalcev in očitno nasprotna združenim kristijanom. Na Gorenjemavstrijskem opira se sedaj na konservativce, na Moravskem jej je nad vse ljuba nenaravna nemško-liberalna večina, to dokazuje srednja stranka veleposestva, kjer so zbrani večinoma sami vladni kimovci, na Češkem ne vé, na katero stran bi se bolje kazalo nagniti; po slovenskih pokrajinah nam je Taaffejeva politika le predobro znana, žal, da se moramo vedno proti njej boriti. Ako polovičarske stvari sploh nimajo pogojev obstanka v sebi, moramo reči tudi o vladi grofa Taaffeja; da se ta čudni konglomerat toliko časa vzdrži skupaj, ni pripisovati njegovi notranji šoli, pač pa zamotanim oholnostim v avstrijski notranji politiki. Vspehov za celokupno državo od take brezglavne politike ni mnogo pričakovati tudi pri najboljši volji, kajti namestu da bi se delalo v splošno korist države, vršé se vedna pogajanja s posameznimi narodi in strankami; namesto da bi se vprašanja reševala temeljito in načelno odločuje o njih le strankarsko koristolovje, namestu da bi se korenito rešilo najvažnejše šolsko vprašanje, uvajajo se za dijaške dunajsko-čepice za uniformo.

Križ v dunajskih šolah. Dittesova zvezda zahaja. Ta moderni vzgojeslovec se je namreč hvalil, da na tleh, katera on obdeluje, ne more nikoli več vzrasti katoliško prepričanje. Posledica je bila, da se je moral umakniti iz šol človeškega bratoljubja križ — znamenje prvega človekoljuba. — Židov je bilo strah pred križem, to je umevno, a da so se ga katoliki sramovali, da so ga izdali, to je bilo žalostno, to je bilo sramotno. A časi se spreminjajo, križani se zopet vrača v dunajske ljudske šole; mestni očetje dunajski so namreč sklenili za tisoč goldinarjev nakupiti križev za ljudske šole na Dunaju. To ni sicer noben korak do boljšega, zakaj tega niso storili iz prepričanja, k temu so jih prisilile le razmere na Dunaju, ki grozijo židovom in liberalcem vzrasti čez glavo ter jih uničiti. A vendar je to očitno znamenje onemoglosti tolike hvalisane moderne šole, znamenje, da bodo prisiljeni prav ob petindvajsetletnici medverske šole njeni častilci in pospeševalci spoznali svoj Confitéor! Žal, da je pri tem za

idejale človeštva izgubljen v Avstriji človeški rod — sedanji naraščaj.

Shod slovanskih dijakov v Pragi. O Binkoštih prihodnjega leta, tako pročajo mladočeški listi, imajo se sniti v Pragi avstrijski slovanski dijaki. V ta namen se objavi ob novem letu slavnostno povabilo. Navdušenost za slovanstvo naj se tukaj začne tudi v dejanjih kazati. Lepo bo, ako se bodo na tem shodu dijaki navduševali za kulturne namene in nalogo avstrijskih Slovanov ter se navduševali po vzgledu prvega avstrijskega Slovana biskupa Strossmayerja za vero in dom; ne bo pa koristno, ako bi se na tem shodu uganjala politika, ki bi navdušeno mladino odvrčala od prepotrebnišolskih nauk, ker prej treba se učiti in na podlagi pridobljenih vednosti delovati po najboljših močeh na svojem mestu in poklicu. Vsekako je to gibanje sumljivo, ker prihaja iz mladočeškega tabora.

Ogrski škofje in mešani zakon. Kardinal Simor je povabil vse ogrske škofje na škofovsko konferenco, ki se ima vršiti dné 16. t. m. v Pešti. Na dnevnem redu je razgovor o mešanih zakonih in kako stališče bodo škofje zastopali v višji zbornici dné 18. t. m.

Vnanje države.

Rim. Po vsej Nemčiji se je vzbudilo živahno zanimanje za jezuite, katere boče imeti ljudstvo nazaj za svoje učitelje. To gibanje v Nemcih pa opazujejo v Rimu z velikim veseljem. Ni še dolgo temu, ko je rekel sv. oče, da se ne bode mogla nemška vlada ustavljati želji kurije in katoliških Nemcev, da bi dobili jezuitje zopet pravico, bivati na nemških tleh. Tudi ménijo nekateri, da ne bode razveljavila takoiimenovane jezuitske postave zadela ob nikake ovire v zaveznem svetu. Kadar bo videl starček Leon XIII., da bodo zdobili jezuitje na Nemškem zopet svoje nekdanje pravice, gotovo se mu bode zdelo, da bi laglje v večno spanje zatisnil svoje oči. In bržkone se mu bode ta želja tudi izpolnila in ž njim vred vsem za sv. vero navdušenim katolikom.

Rusija. „Post“ govori zopet o ruskih četah ob vzhodni nemški in avstrijski meji, katere se premeščajo vedno bliže mejam. Toda to se ne vrši bajé iz nikakih vojnih namenov. Posebno mnogo ob imenovanih mejah je konjice. Mnogo krajev (Mlava, Ostrolenka, Dubo itd.) ima močne vojaške posadke. Navadno prideta tukaj dva vojaka na enega domačina. Nadalje se Rusija močno oborožuje v Kavkazu in na obalih Črnega morja. V Kavkaziji se je zadnje leto namestilo petindvajset bataljonov. Tudi te čete namerava bajé ruska vlada zdaj premestiti na zapadne meje. A da Nemčija in Avstrija dobro pazite, če se Rusija ob njunih mejah le gane, umeje se samo ob sebi.

Italija. Mala izprememba v italijanskem ministertvu napravila je vendar večji vtis na prebivalstvo, kakor so sprva mislili v ministerskih krogih. Kakor pišejo mnogi italijanski časniki, dirnilo je imenovanje Grimaldijeva za finančnega ministra kaj neprijetno Italijo. In če tudi zagotavlja Crispi, da bo Grimaldi boljši minister, kakor je bil njegov prednik Giolitti, vendar politički krogi nič kaj ne zaupajo tej preosnovi italijanske vlade. Crispi je hotel vreči s to izpremembo le peska v oči italijanskemu ljudstvu, kateremu je povodom zadnjih državnih volitev obetal, da bo izboljšal stanje italijanskih financ. — Dné 21. decembra se bodo pričele mestne volitve. Papež Leon XIII. bajé želi, da se italijanski katoliki pod vodstvom „Unione Romana“ volitev vdeležijo. To se sklepa iz izjave, priobčene dné 5. t. m. v „Bolletinu“, ki se glasi: „Sveta prestolnica ne more dovoliti katoliškim Italijanom, da bi se vdeležili političkih volitev. Vendar pa močno želi, da posamičniki poiščejo vsa mogoča pota, skrbeti za blagor svojih dotičnih uprav s tem, da se kolikor mogoče vdeležijo upravnih volitev.“

Francija. Časnikar Labruyere pripoveduje v „Eclair“-u, da je on Padlevskega, ki je umoril ruskega generala Seliverstova, otel postavni roki. Tri dni po umoru Seliverstova je prišla k njemu neznaná ženska, katera ga je prosila, naj reši Padlevskega. Tri dni je Labruyere skrival imenovanega morilca, potem pa je odpotoval ž njim in dvema drugima osebama v Trst. Da ne bi bil vzbudil kake sumnje, rekel je Labruyere, da se gre v tujino dvobojevat in so spremljevalci njegovi sekundantje. Iz Trsta je odpotoval Padlevski v Ameriko. Padlevski, — pravi zgoraj imenovani časnikar, — umoril je generala Seliverstova zato, ker je hotel narediti v Parizu bivajoče ruske begune za nihilistovske zarotnike, ter se s tem prikupiti ruskemu carju. — Sicer ni ta izjava francoskega časnikarja preveč verojetna, vendar pa bo dala sodišču povod, da ga bo poklicala pred-se, da mu pojasni vso stvar, če je že sploh v kaki zvezi z morilcem Padlevskim.

Belgija. „Etoile Belge“ objavlja mnogo pogovorov z najveljavnejšimi posestniki rudnikov. Največ izmed njih se boje velikih štrajkov, drugi pa menijo, da ne bodo vzbuknili nikaki nemiri mejdelavskimi krogi. Vsi pa se vjemajo v tem, naj se ugodi želji delavcev z ozirom na splošno volilno pravico. Kdo pa je kriv tega gibanja med delavci, če ne francoski rogovileži, ki hujskajo lahkoverno ljudstvo, kakož mu lepšo prihodnost z dosego frama-sonskih nazorov. — Uradni list objavlja račun Kongo-države, in sicer so proračunjeni troški na 4½ milijona frankov. V imenovani državi znaša de-

janjsko število vojakov 3024, in sicer brez evropskega moštva.

Anglija. Sedaj v Ameriki bivajoči irski poslanci so izdali razven Harringtona manifest, v katerem se pridružijo zadnjemu manifestu drugih irskih poslancev. — Te dni je govoril Gladstone v Retfordu ter rekel, da bi morala liberalna stranka podpirati narodno stvar Ircev, kakor do sedaj. Vsa druga vprašanja morajo počakati, dokler ne bo rešeno irsko vprašanje in se pokazalo, kateri je prvi voditelj irske stranke. Parnell ne more biti več voditelj Ircev, zakaj njegovo nemoralno življenje ne more dobro vplivati na ljudstvo.

Izvirni dopisi.

Iz Horjula, 10. decembra. V 279. številki cenjenega svojega lista ste v dopisu objavili dogodek nesrečnega Janeza Canjkarja. Dopis potrebuje nekoliko pojasnila.

Nesrečnež je prišel v gostilno pri Mraku v Zaklancu okolu 1½ ure in po 4. uri odšel proti Dvoru. V gostilni pri Mraku je spil osminko žganja in nekaj vina ter se razgovarjal z nekim drugim gostom prav pametno. Vsled pijače je bil res nekoliko vesel, a ne pijan. Pri zadnji hiši proti Dvoru ga je sicer Janez Dolinar opozoril, naj ne hodi dalje in pri njem ostane, toda Canjkar mu odgovori, da bode prav lahko in varno prišel domov. Nekaj korakov dalje ga je tudi Mrakov sin Janez, ki je ravno konje napajal, svaril, naj ne hodi dalje, toda ni se dal pregovoriti.

Drugo jutro pa je nekdo našel Canjkarja dva do tri kilometre od Zaklanca na lazu, 40 korakov pod ceste mrtvega. Tu je namreč onemogel in zmrznil. Pokopali so ga na pokopališču v Zaklancu.

Iz Gradca, 14. decembra. (Prešernova slavnost v Gradcu.) Dné 10. decembra t. l. priredilo je akad. društvo „Triglav“ v Gradcu prvemu slovenskemu liriku dr. Francetu Prešernu v spomin devetdesetletnice njegovega rojstva slavnostni večer v dvoranah „Hôtel Daniel-Annensale“. Vspored izvršil se je nepričakovano sijajno, vdeležba povabljenih gostov bila je ogromna. Med došliimi bili so g. Miha Vošnjak, državni in deželni poslanec, g. dr. Krek in g. dr. Klemenčič, vseučiliščna profesorja, g. ravnatelj Bradaška itd. Akad. društvo „Slovenija“, na Dunaju poslala je deputacijo; hrvatsko akad. društvo „Hrvatska“, srbsko akad. društvo „Stražilovo“, poljsko akad. društvo „Ognjisko“ prišla so korporativno, a Bolgari, Čehi in Rusi bili so zastopani po deputacijah. Posebno iznenadilo nas je prav lepo število ne samo slovanskih, ampak tudi nemških gospá in gospodičin.

Točno ob 8. uri pozdravi predsednik društva „Triglava“ gosp. drd. iur. Hugon Kartin došle goste in društva ter se jim zahvali za mnogobrojno vdeležbo, na kar triglavanski moški zbor Davorina Jenka pesem „Slovenska himna“ zapoje, katero sl. občinstvo z burnim odobravanjem sprejme. Zdaj nastopi vrlo znani tamburaški zbor akad. društva „Hrvatske“, kateri poputnico „Kola“ s tako spretnostjo udarja, da ploskanje ni hotelo nehati. Tamburaši so nato še eno dodali.

Zatem sledi slavnostni govor, v katerem gosp. drd. med. Ivan Jenko s krasnimi besedami naslika vrline prvega našega pesnika dr. Franceta Prešerna. Pohvala od strani poslušalcev nehala je še-le, ko tamburaški zbor krasen potpouri iz opere „Faust“ in zatem „Naprej!“ udari.

Sedaj prišla je točka, katero so vsi vdeleženci z neko posebno radovednostjo pričakovali. Nastopil je namreč znani baritonist gosp. cand. med. Bela Štuhec, kateri je Volarič-ev samospev „Dekliški vzdih“ s svojim zvonkim glasom tako vrlo zapel, da je moral na občo željo ponavljati.

Omenjati mi je še krasnega dr. G. Ipavca četverospava „Oblakom“, kojega milina je poslušalce takó očarala, da se je moral tudi ponavljati.

Mnogo hvale pridobil si je tamburaški zbor z udarjanjem „Vjenac ruskih napjeva“ od Schinzi-Maletiča.

S krepkim Sattnerjevim moškim zborom „Za dom“ končal se je oficijelni del slavnosti in predsednik akad. društva „Triglava“ imenuje drd. phil. g. Gestrina za predsednika zabavnega dela.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(Ljudsko štetje.) Te dni smo poročali, da nekatera okrajna glavarstva na Štajarskem razpošiljajo za ljudsko štetje le nemške golice (blanquette). Ka-

kor sedaj čitamo v „Süddeutsche Post“, poslalo je več župnijskih in občinskih uradov pritožbo gosp. državnemu poslancu M. Vošnjaku. Ta se je obrnil na kompetentno oblastvo na Dunaji, katero mu je obljubilo, da bodo c. kr. okrajna glavarstva na Sp. Štajarskem dobila ukaz, naj župnijskim uradom po potrebi brezplačno pošljejo slovenske tiskovine. Torej ni treba pónje pošiljati v c. kr. državno tiskarno. — Zato priporočamo še jedenkrat, naj gg. župani in drugi rabijo le slovenščino pri ljudskem štetju, akoravno jim utegne kdo priporočati nemščino zaradi zložitosti.

(Najden zaklad.) S Pragarskega se nam poroča: „V lozi Čespljevi (?) spadajoči h graščini ptujski posekali so bukev, staro okolu 400 let. V votlem drevesu so našli lončeno posodo, v kateri je bilo 86-055 zlatov iz časa sultana Selima II.“

(Klub slovenskih biciklistov) priredil bode v teku prihodnjega meseca s sodelovanjem vojaške godbe v dvorani ljubljanske čitalnice „Bicikliško besedo“ z raznovrstnimi zabavnimi točkami. Po pripravih, katere se delajo za ta večer, pričakovati je lepega zabavnega večera, kateri bode vreden naslednik lansko zimo prirejenega. Vspeh, katerega so imele vse dosedanje bicikliške veselice, nam je porok, da se bo obnesla i ta in da se bode slavno občinstvo tudi na tej veselici v mnogobrojnem številu zbralo in dobro zabavalo.

(Mrtvega) našli so včeraj v hiši št. 20 na Karlovski cesti mešetarja Jerneja Tihelja na terga odnesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

(Ne v Ameriko!) S temi besedami smo že neštēvilnokrat svarili svoje rojake, naj ne zapuščajo domovine ter ne hodijo sreče iskat v neznani tuji svet. Te dni smo objavili dvoje poročil o žalostnem življenju naših ljudi v Braziliji. Prejeli smo zopet troje pisem od nekega Dolenca iz šmarske župnije, ki v severni Ameriki dela kakor črna živina, da si prisluži nekaj novcev in takoj na spomlad vrne nazaj v domovino. Ta piše mej drugim: Ko bi le ne bil nikoli slišal o Ameriki! Dela tovarnarji več tako dobro ne plačujejo, ker imajo delavcev na izbero od vseh štirih vetrov. Kdor doma pridno dela, še vedno more živeti. Zato svarim svoje rojake, naj ne hodijo v Ameriko, ker tukaj se le nekaterim cedita med in mleko po deželi.

(Iz hrvatskega sabora.) Ko sta v petek zvečer v saboru govorila ban in poročevalec dr. Kršnjavi, vstane dr. Frank, da se zagovarja proti poročevalcu ki ga je imenoval lažnika. Dr. Frank je v svojem govoru odkril strahovite stvari, ki so se za časa volitve občinskih uradnikov godile proti njegovemu življenju. Na to je v dvorani nastal velik nemir. Dr. Frank je odgovoril na krik, da je vse dotične spise izročil kazenskemu sodišču, katero je spise odstopilo političnemu oblastvu za disciplinarno preiskavo. V soboto pa je saborski predsednik Mirko Hrvat po § 42. pravilnika izključil dr. Franka iz sabora za 30 sej. Tako se je vladna stranka oprostila za nekaj časa nadležnega nasprotnika.

(Misijonarji iz Afrike v Zagrebu.) V „Obzoru“, čitamo: V Zagreb sta se pripeljala misijonarja Surur in Gayer iz centralne Afrike; prvi je zamorec. Predavala bodeta o suženjstvu v duhu velikega gibanja, katero je pričel Lavigerie za osvobojenje afriških zamorcev. Misijonar Surur govori več jezikov. Predavanje bode prihodnji petek.

(V Gorici) so pred leti ob cesti v Miren sozidali topničarsko vojašnico. Sprva so bili troški preračunjeni na 180.000 gld., ker pa so se načrti premenili in dodala nova dela, narasel je podjetnikov račun jako visoko. Dne 2. t. m. ga je mestni zastop potrdil v znesku 212.000 gld. Ako se doštejejo še drugi troški, stoji nova vojašnica 246.906 gld. Letna najemnina znaša 4 % obresti, mesto pa plačuje od posojila blizu 5 %. Lepo gospodarstvo!

(Nesreča.) Jože Zima iz Gorij je dne 6. t. m. zvečer vinjen prišel domov. Ko se je ulegel spat, rogovilil je nekaj z dvocevko, ki se sproži; strel mu je padel v levo stran trebuha, da je nesrečnež drugi dan umrl.

(Hudodelstvo.) Minoli petek zvečer se je M. Ahačič iz Tržiča hotel peljati v Kranj. V trenutku pa, kakor čitamo v tukajšnjem uradnem listu, ko je v Retnjah pred neko gostilno sedal na voz, sune ga neki mladenec z nožem v desno roko. Ko je ranjenec stopil nazaj v hišo, zgrudil se je nezavesten ter čez pol ure umrl. Kot sumljiva so prijeli Janeza Zupana iz Retenj in Fr. Križnarja iz Britofa ter ju izročili sodišču v Tržiču.

Telegrami.

Feldkirch, 14. decembra. Povodom današnje 500letnice združenja Feldkircha z Avstrijo je mesto okrašeno z zastavami. Cesarski namestnik in deželni glavar sta došla. Bila je slovesna služba božja in na to slavnostni shod, na katerem se je izročila udanosti adresa. Zvečer je bil koncert.

Budimpešta, 14. decembra. Zbornica je dovolila število novincev. Pri nadaljni razpravi je poročal domobrambni minister, da se bode prvi razred črne vojske, kateri je določen za dopolnilo stalne armade in domobrambovcev, oborožil z Mannlicherjevimi puškami, ostanek črne vojske pa z Werndllovimi puškami zaradi štedljivosti.

Geneva, 15. decembra. Včeraj je bilo več anarhistovskih shodov. Na enem shodu je imenoval neki anarhist umor Seliverstova slavni čin in je izražal namišljenemu morilecu Padlevskemu največje priznanje. Anarhista Bernard in Stojanov sta zasramovalno govorila proti Švici in njenim napravam.

Bruselj, 15. decembra. V Lalouvieru je bil kongres rudarjev. Odposlancev je bilo vsega vkupe 74. Belgijska delavska društva so bila zastopana z dvanajsterimi odposlanci, ki so sklenili občni štrajk, če se ne bo zbornica v sedanjem zasedanju bavila z izboljšanjem ustave ali če bo odklonila izboljšanje.

London, 15. decembra. Včeraj so bili v Tipperaryji in Newryji veliki proti Parnellu naperjeni shodi. Po burnih prizorih se je glasovalo za Parnellovo odpoved. Tudi več podružnic narodne zveze se je izrazilo proti Parnellu.

Dublin, 14. decembra. Poslanci, ki so Parnellovi nasprotniki, so priredili velik shod. V ponedeljek bodo izdali nov časnik z imenom „Suppressed united Ireland“.

Novi York, 14. decembra. Med četami zaveznih držav in Indijanci je prišlo do boja; na obeh straneh je mnogo mrtvih. Indijanci so zmagani; jeden njihovih vojskovodij je ujet.

Umrli so:

12. decembra. Avgusta Vesel, okrajnega glavarja vdova, 63 let, Nove ulice 5, kap.

V bolnišnici:

6. decembra. Ana Bostič, kajzarjeva hči, 3 mesece, jetika.
7. decembra. Ivan Strešnik, kajzar, 66 let, spridenje krvi.
8. decembra. Ana Petrič, tkalčeva žena, 45 let, emphys pulm.
9. decembra. Jakob Weber, črevljar, 51 let, emphy. pulm.
10. decembra. Marija Žebre, gostija, 70 let, vodenica

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
		razkomet v mm	toplomera po Celziju			
13	7. u. jut.	738-7	-15-6	sl. svzh.	jasno	0-00
	2. u. pop.	737-8	-7-6	"	"	
	9. u. zveč.	739-1	-9-0	"	oblačno	
14	7. u. jut.	739-3	-14-6	sl. vzh.	jasno,	0-00
	2. u. pop.	737-7	-6-0	sl. svzh.	"	
	9. u. zveč.	736-7	-7-0	"	oblačno	

Srednja temperatura obeh dni -10-8°, in -9-2°, za 9-9° in 8-2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	89 gld.	—	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	89	"	10
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	70
Papirna renta, davka prosta	101	"	95
Akcije avstr.-ogerske banke	979	"	—
Kreditne akcije	300	"	25
London	114	"	80
Srebro	—	"	—
Francoski napoleond.	9	"	10
Cesarski cekini	5	"	46
Nemške marke	56	"	50

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, klineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju polatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52-51)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!



Prosim, naj se mi radi ugodnosti dopisuje v nemščini.

Izdelovalnica za cerkveno kiparstvo.

FRANC TAVELLA

v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko (preje bratje Tavella & Valentin), priporoča svoje umetne izdelke, kot:

kipe svetnikov, križeva pota, altarje, lece, podobe Kristusovega telesa s križem ali brez njega itd.

vsakega sloza, mojstra in velikosti v priprosti in okrašeni obliki. — Obrise in cenike pošiljam na ogled. Za dobre izdelke pri jako zmernih cenah jamčim.

Časnik „Der Burggräber“ z dne 15. septembra 1890. l. piše: Za cerkev v Gomionu določen kip ludske matere bože je bil izpostavljen v Zingerlejevi umetni razstavi. Žal, da smo imeli priložnost videti le fotografijo tega kipa; toda že priprosta podoba sama nas je prisilila, da smo zaključili: Le taka je morala biti presveta Devica, ko se je prikazala Bernadetti; kako lep mora biti še-le kip! Mojster tega dela, Franc Tavella, je vsega priporočila vreden, ker je njegovo delo povsem umetno, na le jako ceneno (kakor slišimo stane ta 125 cm visok kip le 80 gld.), temveč tudi povsem cerkveno. (3-2)

Št. 23 597.

Razpis.

(3-2)

Zaradi oddaje dobave stavbinskega in rezanega lesa, kakor tudi kamnoseških del in materiala, potem zaradi oddaje mestne vožnje za prihodnji trienium, t. j. za 1891., 1892. in 1893. leto vršile se bodo pismene dražbene obravnave pri podpisnem mestnem magistratu v pisarni mestnega stavbinskega urada, Špi-talske ulice št. 10 v prvem nadstropji, in sicer za dobavo

1. stavbinskega in rezanega lesa

dne 17. decembra,

2. za dobavo kamnoseških del in materiala

dne 18. decembra,

3. za oddajo mestne vožnje

dne 19. decembra

vsakokrat ob 10. uri dopoldne.

Dotični pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni mestnega stavbinskega urada v navadnih uradnih urah vsakemu na ogled. Dotični podjetniki se vsled sklepa mestnega magistrata z dne 5. decembra t. l. opozarjajo, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih obstoječih firm in posameznih podjetnikov in da so določena vadija pred dražbo dražbenemu komisijonu vročiti ali pa pri mestni blagajnici deponirati.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. decembra 1890.